

YÖNETMELİK**Karar Sayısı : 2010/643**

Ekli “Enerji ile İlgili Ürünlerin Çevreye Duyarlı Tasarımına İlişkin Yönetmelik”in yürürlüğe konulması; Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 10/3/2010 tarihli ve 1173 sayılı yazısı üzerine, 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanununun 14 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 23/6/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL

CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

C. ÇİÇEK

B. ARINÇ

A. BABACAN

M. AYDIN

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bakanı

H. YAZICI

F. N. ÖZAK

M. Z. ÇAĞLAYAN

F. ÇELİK

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

E. BAĞIŞ

S. A. KAVAF

C. YILMAZ

S. ERGİN

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Adalet Bakanı

M. V. GÖNÜL

B. ATALAY

A. DAVUTOĞLU

M. ŞİMŞEK

Milli Savunma Bakanı

İçişleri Bakanı

Dışişleri Bakanı

Maliye Bakanı

N. ÇUBUKÇU

M. DEMİR

N. ÇUBUKÇU

B. YILDIRIM

Milli Eğitim Bakanı Bayındırlık ve İskân BakanıSağlık Bakanı V.

Ulaştırma Bakanı

M. M. EKER

Ö. DİNÇER

N. ERGÜN

T. YILDIZ

Tarım ve Köyüşleri BakanıÇalışma ve Sos. Güv. BakanıSanayi ve Ticaret BakanıEnerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. GÜNAY

V. EROĞLU

Kültür ve Turizm Bakanı

Çevre ve Orman Bakanı

ENERJİ İLE İLGİLİ ÜRÜNLERİN ÇEVREYE DUYARLI TASARIMINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; enerji ile ilgili ürünlerin piyasaya arz edilebilmesi veya hizmete sunulabilmesi için, bu ürünlerin tasarımında uyulması zorunlu olan şartların çerçevesini belirlemek suretiyle enerji verimliliğini, çevre koruma düzeyini ve enerji arz güvenliğini artırarak sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik kapsamına giren ürünler, yetkili kuruluşlarca yayımlanan uygulama tebliğleri ile belirlenir.

(2) İnsan ve eşya taşıma maksadıyla piyasaya arz edilen veya hizmete sunulan araçlar, bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

(3) Ulusal güvenliği ve ülke savunmasını ilgilendiren durumlarda bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanununun 14 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

1) Atık: Atık yönetimi genel esaslarına ilişkin yönetmelikte tanımlanan atığı,

2) Bileşen ve alt aksam: Ürünlere monte edilmesi amaçlanan ve nihaî kullanıcılar için piyasaya arz edilmiş veya hizmete sunulmuş olmayan münferit parçalar ya da çevresel performansı bağımsız olarak değerlendirilemeyen parçaları,

3) Çevresel boyut: Ürünün ömür döngüsü boyunca çevre ile etkileşim hâlinde bulunabilen unsur veya fonksiyonlarını,

4) Çevresel etki: Ürünün ömür döngüsü boyunca çevrede tamamen ya da kısmen neden olduğu her türlü değişimi,

5) Çevresel performans: İmalatçının ürünün çevresel boyutlarına ilişkin yönetiminin ürünün teknik dosyasında da gösterilen sonuçlarını,

6) Çevresel performansın artırılması: Ürünün çevresel performansının, tüm çevresel boyutlar açısından eşzamanlı olmasa da, ürünün ardışık nesilleri boyunca artırılması sürecini,

7) Çevreye duyarlı jenerik tasarım gereği: Belirli çevresel boyutlar için belirlenmiş sınır değerler olmaksızın ürünün tamamı için ekolojik profile dayanan her türlü çevreye duyarlı tasarım gereğini,

8) Çevreye duyarlı özel tasarım gereği: Ürünün belirli bir çıktı performansı birimi cinsinden hesaplanan ve kullanımı sırasındaki enerji tüketimi gibi belirli bir çevre boyutu ile ilgili nicel hâle getirilmiş ve ölçülebilen çevreye duyarlı tasarım gereğini,

9) Çevreye duyarlı tasarım: Ürünün ömür döngüsü boyunca çevresel performansını artırmak amacıyla, çevresel boyutları ürün tasarımına dâhil etmeyi,

10) Çevreye duyarlı tasarım gereği: Ürünün çevresel performansını artırmak amacıyla ürünle ya da ürünün tasarımı ile ilgili her türlü gereği ya da ürünün çevresel boyutları ile ilgili bilgi temin etmek için ihtiyaç duyulan her türlü gereği,

11) Ekolojik profil: Uygulama tebliğlerine göre, ömür döngüsü boyunca ürünle ilişkilendirilen, ürünün çevresel etkisi bakımından önemli olan ve ölçülebilir fiziksel niceliklerle ifade edilen malzemeler, emisyonlar ve atıklar gibi girdi ve çıktılarının tanımlamasını,

12) Enerji geri kazanımı: Yanıcı atıkların diğer atıklarla ya da diğer atıklar olmadan bir ısı geri kazanımı ile enerji üretimi amacıyla kullanılmasını,

13) Enerji ile ilgili ürün: Bu Yönetmelikte “ürün” olarak adlandırılan ve nihaî kullanıcılar için bağımsız parçalar olarak piyasaya arz edilmiş veya hizmete sunulmuş olan, bu Yönetmelik kapsamındaki ürüne monte edilmesi tasarlanan ve çevresel performansı bağımsız olarak değerlendirilebilen parçalar da dâhil olmak üzere, piyasaya arz edilen veya hizmete sunulan ve kullanım sırasında enerji tüketimi üzerinde etkisi bulunan ürünü,

14) Geri dönüşüm: Asıl amaç ya da enerji geri kazanımı haricindeki diğer amaçlar için atık maddelerin bir üretim sürecinde yeniden işleme tâbi tutulmasını,

15) Geri kazanım: Herhangi bir büyüklükteki ekonomik işletmede, sonuç itibarıyla belirli bir işlevi gerçekleştirmek üzere kullanılacak başka malzemelerin yerini alarak faydalı bir amaca hizmet eden ya da o işlevi gerçekleştirmek üzere hazırlanan atığın elde edildiği işlemi,

16) Hizmete sunma: Ürünün nihaî tüketici tarafından amacına uygun olarak ilk kez kullanılmasını,

17) İç düzenleme: Bu Yönetmelik kapsamına giren ürünlerin tasarımı veya üretimi ile iştigal eden kuruluşların bu Yönetmelik ve ilgili uygulama tebliğlerinin hükümlerini yerine getirmek için kuruluş bünyesinde yaptıkları düzenlemeleri,

18) İmalatçı: Bu Yönetmelik kapsamına giren ürünleri imal eden ve bu ürünlerin, kendi adı veya ticarî markası altında piyasaya arzı ya da hizmete sunulması bakımından veya kendi kullanımı açısından bu Yönetmeliğe uygun olmalarından sorumlu olan ve bu tanıma uyan bir imalatçının ya da ithalatçının bulunmadığı hâllerde bu ürünü piyasaya arz eden ya da hizmete sunan gerçek veya tüzel kişiyi,

19) İthalatçı: Ürünü ticarî amaçla yurt dışından Türkiye pazarına getiren Türkiye’de yerleşik gerçek veya tüzel kişiyi,

20) Malzeme veya madde: Ürünün ömür döngüsü boyunca kullanılan malzemeyi veya maddeyi,

21) Ömür döngüsü: Ürünün ham madde aşamasından bertarafına kadar birbirini izleyen ve

birbirine baęlı olan evrelerini,

22) Piyasaya arz: Ürünlerin dağıtım ya da kullanım amacıyla, satış tekniğinden bağımsız olarak bedelli veya bedelsiz olarak piyasada ilk defa yer alması için yapılan faaliyeti,

23) Tehlikeli atık: Tehlikeli atıkların kontrolüne ilişkin yönetmelikte tehlikeli atık olarak tanımlanan atıkları,

24) Uygulama tebliğleri: Bu Yönetmeliğe dayanılarak yetkili kuruluşlar tarafından yayımlanan ve bu Yönetmelikte tanımlanan ürünler veya onların çevresel boyutlarıyla ilgili çevreye duyarlı tasarım şartlarını düzenleyen mevzuatı,

25) Ürün tasarımı: Ürünün karşılaması gereken yasal, teknik ve işlevsel şartlar, güvenlik ve piyasaya ilişkin şartlar ile diğer şartları, ürünle ilgili teknik özellik hâline getiren bir dizi işlemi,

26) Yeniden kullanma: Toplama noktasına, dağıtıcıya, geri dönüşümcüye ya da imalatçıya geri dönen ürünün devamlı kullanımı ile ürünün yenilenmesini müteakip yeniden kullanımı da dâhil olmak üzere, ilk kullanım döneminin sonuna gelmiş ürünün ya da aksamalarının tasarlandıkları amaç için yeniden kullanılması işlemi,

27) Yetkili kuruluş: Ürünlere ilişkin mevzuat hazırlamaya ve yürütmeye yetkili bulunan ve bu kapsamda ilgili ürün için bu Yönetmeliğin öngördüğü uygulama tebliğlerini hazırlayarak uygulayan kamu kurum ve kuruluşunu,

28) Yetkili temsilci: İmalatçının bu Yönetmelik ile ilgili yükümlülük ve işlemleri kendi adına tamamen veya kısmen yerine getirmek üzere yazılı olarak yetkilendirdiği Türkiye’de yerleşik gerçek veya tüzel kişiyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Piyasaya Arz veya Hizmete Sunma, İthalatçının Sorumlulukları,

İşaretleme ve Uygunluk Beyanı

Piyasaya arz veya hizmete sunma

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin piyasaya arz edilebilmesi veya hizmete sunulabilmesi için, ilgili uygulama tebliğlerinde yer alan şartları karşıladıklarına dair “CE” işaretini taşımaları zorunludur.

(2) Ürünün piyasa gözetimi ve denetimi, yetkili kuruluşça gerçekleştirilir.

(3) Yetkili kuruluş, ürünlerin uygunluğu konusunda tüketicilerin ve diğer ilgili tarafların görüş ve önerilerini kendisine kolaylıkla iletebilmelerini teminen gerekli tedbirleri alır.

İthalatçının sorumlulukları

MADDE 6 – (1) İmalatçının Türkiye’de yerleşik olmadığı ve Türkiye’de yerleşik bir yetkili temsilcisinin bulunmadığı durumlarda, ithalatçı;

a) Piyasaya arz edilen veya hizmete sunulan ürünün bu Yönetmeliğe ve uygulama

tebliğlerine uygun olmasını sağlamakla,

b) Avrupa Topluluğu (AT) uygunluk beyanını ve teknik dosyayı hazır bulundurmakla,
yükümlüdür.

İşaretleme ve uygunluk beyanı

MADDE 7 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki ürün piyasaya arz edilmeden veya hizmete sunulmadan önce üzerine, “CE” Uygunluk İşaretinin Ürüne İliştirilmesine ve Kullanılmasına Dair Yönetmeliğe göre “CE” işareti iliştirilir ve imalatçının ya da yetkili temsilcisinin ürünün ilgili uygulama tebliğlerinin hükümlerine uygun olduğunu temin ve beyan ettiğine dair AT uygunluk beyanı hazırlanır.

(2) “CE” işareti ek (III)’te yer alan esaslara uygun olarak kullanılır.

(3) AT uygunluk beyanında ek (VI)’da belirtilen hususlar yer alır ve ilgili uygulama tebliğlerine atıf yapılır.

(4) Ürünlere “CE” işaretinin anlamı ya da şekli konusunda kullanıcıyı yanıltabilecek işaretlerin iliştirilmesi yasaktır.

(5) Ürünün nihai kullanıcıya ulaştığı aşamada, ek (I)’in ikinci bölümü kapsamındaki bilgilerin Türkçe olması zorunludur. Söz konusu bilgiler, Türkçenin yanı sıra, Avrupa Birliği kurumlarının resmî dillerinde de verilebilir. Bu hüküm uygulanırken harmonize semboller, tanınmış kodlar veya diğer araçların olup olmadığı, ürünün hangi kullanıcı türü için düşünüldüğü ve verilecek bilgilerin yapısı göz önünde bulundurulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Serbest Dolaşım ve Korunma Tedbirleri

Serbest dolaşım

MADDE 8 – (1) İlgili uygulama tebliğlerinin hükümlerine uygun olduğuna dair “CE” işareti taşıyan ürünlerin, ek (I)’in birinci bölümünde yer alan çevreye duyarlı tasarım parametrelerine ilişkin şartları karşıladığı kabul edilir ve piyasaya arzı veya hizmete sunulması yasaklanamaz, kısıtlanamaz ve engellenemez.

(2) İlgili uygulama tebliğlerinin ek (I)’in birinci bölümündeki parametrelere ilişkin çevreye duyarlı tasarım şartları öngörmediği durumlarda, bu parametrelere ilişkin çevreye duyarlı tasarım şartlarına dayanarak “CE” işareti iliştirilen ürünlerin piyasaya arzı veya hizmete sunulması yasaklanamaz, kısıtlanamaz ve engellenemez.

(3) İlgili uygulama tebliğlerinin hükümlerine uygun olmayan ürünlerin, bu hükümlere uygunluğu sağlanıncaya kadar piyasaya arz edilemeyeceğini veya hizmete sunulamayacağını açık bir şekilde gösteren bir işaret taşımaları kaydıyla, ticarî fuarlar ve sergilerde tanıtımı yapılabilir.

Korunma tedbirleri

MADDE 9 – (1) Yetkili kuruluş, “CE” işareti taşınmasına ve amacına uygun olarak kullanılmasına rağmen, ürünün ilgili uygulama tebliğlerinin hükümlerine uygun olmadığını tespit ettiği durumlarda, imalatçı ya da yetkili temsilcisi aykırılığı gidermekle ve yetkili kuruluş

tarafından belirlenen şartlarda ve sürede ihlali sona erdirmekle yükümlüdür.

(2) Ürünün bu Yönetmeliğe veya ilgili uygulama tebliğlerine uygun olmadığına dair yeterli bulgu bulunması durumunda, yetkili kuruluş bulguların önemine göre ve ürünün uygun olduğu tespit edilene kadar, ürünün piyasaya arzının yasaklanması da dâhil olmak üzere gerekli her türlü tedbiri alır.

(3) Uygunsuzluğun devam ettiği durumlarda yetkili kuruluş, gerekçesini kararında belirtmek kaydıyla, ürünün piyasaya arzını veya hizmete sunulmasını kısıtlayan ya da yasaklayan bir karar alır veya ürünün piyasadan geri çekilmesini temin eder.

(4) Karar, karara ilişkin başvurulabilecek yargı yolları ve zamanaşımı süreleri belirtilerek ilgili kişilere bildirilir.

(5) Yetkili kuruluş bu madde kapsamında yasaklama veya piyasadan geri çekme kararı aldığı anda, bu kararı gerekçeleriyle birlikte ve özellikle uygunsuzluğun;

- a) Uygulama tebliğlerinin şartlarının karşılanamaması,
- b) Uyumlaştırılmış standartların yanlış uygulanması,
- c) Uyumlaştırılmış standartlardaki eksiklikler,

nedeniyle ortaya çıkıp çıkmadığını Dış Ticaret Müsteşarlığı aracılığıyla Avrupa Birliği Komisyonuna bildirir.

(6) Yetkili kuruluşların bu maddeye dayanarak aldığı kararlar kamuoyuna duyurulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uygunluk Değerlendirmesi, Uygunluk Varsayımı ve

Uyumlaştırılmış Ulusal Standartlar

Uygunluk değerlendirme

MADDE 10 – (1) Ürün piyasaya arz edilmeden veya hizmete sunulmadan önce, imalatçı ya da yetkili temsilcisi, ürünün ilgili uygulama tebliğlerinin hükümlerine uygun olup olmadığına ilişkin olarak uygunluk değerlendirmesinin yapılmasını sağlar.

(2) Uygunluk değerlendirme işlemleri, uygulama tebliğlerinde belirtilir ve imalatçıya ek (IV)'te belirtilen iç tasarım kontrolü ile ek (V)'te belirtilen yönetim sistemi arasında seçim hakkı tanınır. Usulüne uygun gerekçelendirilmesi ve riskle orantılı olması kaydıyla, uygunluk değerlendirme işlemleri “CE” Uygunluk İşaretinin Ürüne İliştirilmesine ve Kullanılmasına Dair Yönetmelikte belirtilen ilgili modüller arasından seçilir.

(3) Uygunsuzluğa ilişkin güçlü belirtiler varsa, yetkili kuruluş, mümkün olan en kısa zamanda ürüne ilişkin doğrulanmış değerlendirmeyi yayınlar. Söz konusu değerlendirme, düzeltici faaliyetin zamanında gerçekleştirilmesine imkân vermek üzere, yetkili kuruluşça belirlenen yetkin bir kuruluşun desteğiyle yürütülür.

(4) Ürün, Avrupa Topluluğu eko-yönetim ve denetim sistemine kayıtlı bir kuruluş tarafından tasarlanmış ve tasarım işlevi bu kayıt kapsamında yer alıyorsa, bu kuruluşun yönetim sisteminin, ek (V)'te belirtilen şartlara uygun olduğu kabul edilir.

(5) Ürün, ürün tasarlama fonksiyonunu içeren uyumlaştırılmış ulusal standartlara göre uygulanan yönetim sistemine sahip kuruluş tarafından tasarlanmışsa, bu yönetim sisteminin ek (V)'te belirtilen şartları karşıladığı varsayılır.

(6) Ürün piyasaya arz edildikten veya hizmete sunulduktan sonra, imalatçı ya da yetkili temsilcisi yapılan uygunluk değerlendirmesine ve hazırlanan uygunluk beyanlarına ilişkin ilgili dokümanları yetkili kuruluşun incelemesi amacıyla son ürünün üretilmesinden itibaren on yıl süreyle saklar. Yetkili kuruluş talep ettiği takdirde, ilgili dokümanlar on gün içinde yetkili kuruluşa sunulur.

(7) 7 nci maddede belirtilen uygunluk değerlendirmesine ve AT uygunluk beyanına ilişkin belgeler Türkçenin yanı sıra yetkili kuruluşlar tarafından uygun görülen Avrupa Birliği kurumlarının resmî dillerinden birinde yazılı olarak düzenlenir.

Uygunluk varsayımı

MADDE 11 – (1) “CE” işaretini taşıyan ürünlerin, ilgili uygulama tebliğlerinin hükümlerine uygun olduğu varsayılır.

(2) Uyumlaştırılmış ulusal standartların uygulandığı ürünlerin, bu standartların ilgili olduğu uygulama tebliğlerinin hükümlerini karşıladığı varsayılır.

(3) Avrupa Birliği mevzuatına göre eko-etiket ile ödüllendirilmiş ürünlerin söz konusu eko-etiketin şartlarını karşılaması hâlinde, ilgili uygulama tebliğlerinin çevreye duyarlı tasarım şartlarını karşıladığı varsayılır.

Uyumlaştırılmış ulusal standartlar

MADDE 12 – (1) Yetkili kuruluş, mümkün olduğunca, uyumlaştırılmış ulusal standartları hazırlama ve izleme sürecinde ulusal seviyede ilgili taraflara danışılmasını temin etmek üzere gerekli önlemleri alır.

(2) Yetkili kuruluş, uyumlaştırılmış ulusal standartların, uygulama tebliğlerinin hükümlerini tam olarak karşılamadığını tespit ederse sebeplerini belirterek konuyu Dış Ticaret Müsteşarlığı aracılığıyla Avrupa Birliği Komisyonuna bildirir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bileşen ve Alt Aksama İlişkin Şartlar

ve Uygulama Tebliğleri

Bileşen ve alt aksama ilişkin şartlar

MADDE 13 – (1) Uygulama tebliğleri; bileşen ve alt aksamı piyasaya arz eden veya hizmete sunan imalatçı ya da yetkili temsilcisinin, uygulama tebliğlerine tâbi bir ürünün imalatçısına, malzemenin bileşimi ve bileşen ya da alt aksamının enerji, malzeme veya kaynak tüketimi hakkındaki bilgileri vermesini öngörebilir.

Uygulama tebliğleri

MADDE 14 – (1) Uygulama tebliğleri, ek (I) veya ek (II)'de öngörüldüğü şekilde çevreye duyarlı tasarım şartlarını düzenler, çevre üzerinde önemli etkisi olan çevresel boyutlar için çevreye duyarlı özel tasarım şartlarını belirler. Uygulama tebliğleri, ek (I)'in birinci bölümünde belirtilen çevreye duyarlı tasarım parametrelerinden bazıları için çevreye duyarlı tasarım

şartlarına ihtiyaç bulunmadığını öngörebilir.

(2) Çevreye duyarlı tasarım şartları, yetkili kuruluşlar tarafından, ürünün uygulama tebliğlerinin şartlarına uygun olup olmadığı doğrulanabilecek şekilde belirlenir. Uygulama tebliğleri, doğrulamanın ürünün üzerinde ya da teknik dokümanlar bazında gerçekleştirileceğini belirtir.

(3) Uygulama tebliğlerinin asgarî olarak ek (VII)'de yer alan hususları içermesi zorunludur.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Koordinasyon ve işbirliği

MADDE 15 – (1) Yetkili kuruluşlar, Avrupa Birliğine üye ülkelerdeki sorumlu kuruluşlarla işbirliği yapar ve Dış Ticaret Müsteşarlığı aracılığıyla Avrupa Birliği Komisyonuna bilgi verir.

Küçük ve orta ölçekli işletmeler

MADDE 16 – (1) Yetkili kuruluş, küçük ve orta ölçekli işletmeler ile daha küçük ekonomik işletmelerin, ürünün tasarım aşamasından başlamak üzere, çevreye duyarlı bir yaklaşım benimsemelerine ve mevzuata uyum sağlamalarına yönelik gerekli tedbirleri alır. Gerekğinde, yetkili kuruluşlarca yayımlanacak uygulama tebliğlerinde, etkilenen sektörde faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli işletmelerin özel durumlarını kapsayan açıklayıcı bilgiler yer verilir.

Tüketiciyi bilgilendirme

MADDE 17 – (1) İmalatçılar, ilgili uygulama tebliğleri doğrultusunda, uygun gördükleri biçimde tüketiciye;

a) Ürünün sürdürülebilir kullanımını sağlamak için dikkat edilecek hususlar,

b) Uygulama tebliğleri tarafından öngörülmesi hâlinde ürünün ekolojik profili ve çevreye duyarlı tasarımının yararları,

hakkında gerekli bilgileri sunar.

Gizlilik

MADDE 18 – (1) 13 üncü maddede ve ek (I)'in ikinci bölümünde belirtilen bilgi sağlama ile ilgili şartlar yerine getirilirken, orantılılık ilkesi ve ticarî sır ile ilgili kanunî sınırlamalar dikkate alınır.

İç düzenleme

MADDE 19 – (1) Gönüllü anlaşmaların ve diğer iç düzenlemelerin hazırlanmasında ve uygulanmasında ek (VIII)'de yer alan asgarî kriterler dikkate alınır.

Aykırı davranışlarda uygulanacak hükümler

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmeliğin ve uygulama tebliğlerinin hükümlerinin ihlali hâlinde,

4703 sayılı Ürönlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunun 12 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek I

ÇEVREYE DUYARLI JENERİK TASARIM ŞARTLARINI BELİRLEME

YÖNTEMİ

Çevreye duyarlı jenerik tasarım şartları, sınır değeri belirtmeden ürünün önemli çevresel boyutlarına odaklanarak çevresel performansını artırmayı amaçlar. Bu yöntem, inceleme altındaki ürün grupları için sınır değerleri belirlemenin uygun olmadığı durumlarda uygulanır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Ürünler İçin Çevreye Duyarlı Tasarım Parametreleri

(1) Ürün tasarımı ile ilgili önemli çevresel boyutlar ürünün ömür döngüsünde yer alan aşağıdaki evreler ile tanımlanır.

a) Ham madde seçimi ve kullanımı.

b) İmalat.

c) Ambalajlama, taşıma ve dağıtım.

ç) Kurulum ve bakım.

d) Kullanım.

e) Ömür sonu. (Kullanım ömrü tamamlanmış ürünün nihaî bertarafına kadar olan durumunu ifade eder.)

(2) İlgili olduğunda her bir evre için aşağıdaki çevresel boyutlar değerlendirilir.

a) Malzemelerin, enerjinin ve temiz su gibi diğer kaynakların tahmini tüketimi.

b) Havaya, suya ve toprağa yapılan tahmini emisyon.

c) Gürültü, titreşim, radyasyon, elektromanyetik alanlar gibi fiziksel etkenler nedeniyle oluşacağı tahmin edilen kirlilik.

ç) Oluşması beklenen atık miktarı.

d) İlgili mevzuat hükümlerini de dikkate alarak yeniden kullanım, geri dönüşüm ve malzemenin veya enerjinin geri kazanım olanakları.

(3) Aşağıdaki parametreler, özellikle ikinci fıkrada belirtilen çevresel boyutları geliştirme potansiyelini değerlendirmek amacıyla, uygun olduğu şekilde ve gerektiğinde başka parametrelerle tamamlanacak şekilde kullanılır.

a) Ürünün ağırlığı ve hacmi.

b) Geri dönüşüm faaliyetleri sonucu ortaya çıkan malzemelerin kullanımı.

c) Ürünün ömür döngüsü süresince tükettiği enerji, su ve diğer kaynaklar.

ç) İlgili mevzuata göre, sağlığa veya çevreye tehlikeli olarak sınıflandırılmış maddelerin kullanımı.

d) Ürünün uygun kullanımı ve bakımı için gerekli olan sarf malzemelerinin miktarı ve içeriği.

e) Yeniden kullanım ve geri dönüşüm kolaylığı. (Kullanılan malzeme ve parça sayısı, standart parça kullanımı, söküm için gerekli zaman, söküm için gerekli araçların karmaşıklığı, yeniden kullanım ve geri dönüşüme uygun parça ve malzemelerin tanımlanması için parça ve malzeme kodlama standartlarının kullanımı, ISO standartlarına uygun olarak plastik parçaların işaretlenmesi de dâhil olmak üzere, kolaylıkla geri dönüşümü yapılabilecek malzemelerin kullanımı, değerli ve diğer geri dönüşümlü parça ve malzemelere kolay erişim, tehlikeli madde içeren parça ve malzemelere kolay erişim ile ifade edilir.)

f) Kullanılmış parça takılması.

g) Parçaların ve cihazın bütününe yeniden kullanımına ve geri dönüşümüne zarar verecek teknik çözümlerden kaçınma.

ğ) Garanti edilen asgarî ömür, yedek parça temini için taahhüt edilen asgarî süre, modülerlik, geliştirilebilirlik, onarılabilirlik ile ifade edilen kullanım ömrünün uzatılması.

h) Üretilen atık ve tehlikeli atık miktarı.

ı) Karayolu dışında kullanılan hareketli makinalara takılan içten yanmalı motorlardan çıkan gaz ve parçacık halindeki kirletici emisyonlara karşı alınacak tedbirlerle ilgili tip onayı yönetmeliğine hâlel getirmeksizin havaya yapılan emisyon. (sera gazları, asit oluşumuna neden olan maddeler, uçucu organik bileşikler, ozon tabakasını incelten maddeler, kalıcı organik kirleticiler, ağır metaller, ince partiküller ve askıda partiküler maddeler)

i) Suya yapılan emisyon. (ağır metaller, oksijen dengesine ters yönde etki eden maddeler, kalıcı organik kirleticiler)

j) Toprağa yapılan emisyon. (ürünün kullanım ömrü süresince tehlikeli maddelerin toprağa sızması, dökülmesi ve atık olarak bertarafından sonra çözünerek ayrışma potansiyeli)

İKİNCİ BÖLÜM

Bilgi Sağlama ile İlgili Şartlar

(1) İmalatçı tarafından sağlanması öngörülebilecek bilgiler aşağıdaki hususları içerir:

a) Tasarımcı tarafından imalat sürecine ilişkin verilen bilgiler.

b) Tüketicie ürünün önemli çevresel özellikleri ve performansı ile ilgili karşılaştırma imkânı sağlayacak şekilde ürün piyasaya arz edilirken ürün beraberinde verilen bilgiler.

c) Ürünün çevre üzerindeki etkisini en aza indirmek ve en uygun ömür beklentisini gerçekleştirmek amacıyla, tüketicilerin ürünün nasıl monte edileceği, kullanılacağı ve bakımının yapılacağına ilişkin bilginin yanı sıra ömür süresinin sonunda ürünün nasıl geri döndürülebileceği ve uygun olduğunda yedek parçalarının piyasada bulunabilme süresi ile ürünün geliştirilmesine yönelik ilave ürünlerin mevcudiyetine ilişkin bilgiler.

ç) Demontaj, geri dönüşüm veya ömür süresi sonunda bertarafına ilişkin işlem tesisleri ile ilgili bilgiler.

(2) Bilgilere mümkünse ürünün üzerinde yer verilir.

(3) Bilgi sağlama ile ilgili şartlar yerine getirilirken ilgili mevzuatta belirtilen yükümlülükler de dikkate alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İmalatçının Sorumlulukları

(1) Uygulama tebliğlerinde belirtilen çevresel boyutların ürün tasarımı boyunca önemli ölçüde etkilenebileceği göz önüne alınarak; ürünlerin imalatçıları ürün modeline ilişkin ömür süresi boyunca normal kullanım koşulları ve amaçları hakkında gerçekçi varsayımlara dayanan bir değerlendirme yapmak zorundadır. Diğer çevresel boyutlar gönüllülük esasına dayanılarak incelenebilir. Bu değerlendirmeye dayanarak, imalatçılar ürünün ekolojik profilini oluşturur. Ekolojik profil, çevresel olarak ilişkili ürün özelliklerine ve ürünün ömür döngüsü boyunca ölçülebilir fiziksel miktarla ifade edilen girdi ve çıktılarına dayanır.

(2) İmalatçılar bu değerlendirmeyi alternatif tasarım çözümleri ve ürünün eşiklere göre elde edilen çevresel performansını değerlendirmek için kullanır.

(3) Uygulama tebliğlerinde karşılaştırmalı değerlendirmeler tanımlanır.

(4) Belirli bir tasarım çözümünün seçimi, çeşitli çevresel boyutlar arasında ve çevresel boyutlar ile güvenlik ve sağlık, işlevsellik, kalite ve performans için teknik koşullar ve ilgili mevzuata uygun olarak imalat maliyetleri ve pazarlanabilirlik de dâhil olmak üzere ekonomik boyutlar gibi ilgili diğer hususlar arasında makul bir denge sağlar.

Ek II

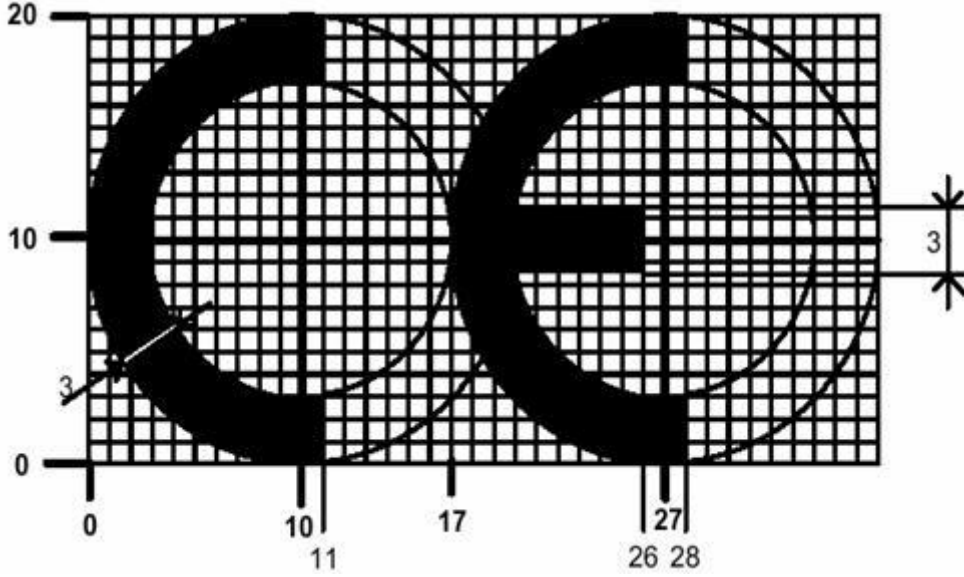
ÇEVREYE DUYARLI ÖZEL TASARIM ŞARTLARI BELİRLEME YÖNTEMİ

Çevreye duyarlı özel tasarım şartları, ürünün seçilen çevresel boyutunu geliştirmeyi amaçlar. Bunlar bir kaynağın uygun olduğu şekilde ürünün ömür döngüsünün çeşitli evrelerinde kullanımının kısıtlanması gibi, belirli bir kaynağın daha az tüketilmesini sağlayacak koşullar

şeklinde olabilir. (Örneğin; kullanım evresinde su tüketiminin sınırlanması ya da ürüne dâhil edilen belirli bir malzemenin miktarının kısıtlanması ya da geri dönüşümü yapılmış bir malzemenin asgarî miktarına ilişkin koşullar.)

Ek III

CE İŞARETİ

“CE” işareti en az 5 mm yüksekliğinde olmalıdır. Üründe kullanılacak “CE” işaretinin küçültüleceği veya büyütüleceği durumlarda, üstteki ölçekli resimde belirtilen oranlara uyulur. “CE” işareti ürünün üzerine iliştilir, bunun mümkün olmadığı durumlarda ise “CE” işareti ürünün ambalajına ve beraberindeki belgelere iliştilir.

Ek IV

İÇ TASARIM KONTROLÜ

İmalatçı ya da yetkili temsilcisinin ürünün ilgili uygulama tebliğlerinin hükümlerini karşıladığını temin ve beyan ettiği uygunluk beyanı hazırlanırken aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

(1) Uygunluk beyanı bir ya da daha fazla ürün için hazırlanabilir ve imalatçı tarafından muhafaza edilir.

(2) İmalatçı, ürünün ilgili uygulama tebliğlerinin hükümlerine uygun olduğunun değerlendirilebilmesini sağlayacak teknik dosyayı hazırlar.

(3) Bu dosyada özellikle aşağıdaki bilgi ve belgeler yer alır.

a) Ürünün genel açıklaması ve kullanım amacı.

b) İmalatçı tarafından gerçekleştirilen ilgili çevresel değerlendirme çalışmalarının sonuçları veya imalatçı tarafından ürün tasarım çözümlerini değerlendirmek, belgelemek ve kararlaştırmak amacıyla kullanılan çevresel değerlendirme literatürüne veya örnek çalışmalarına atıflar.

c) Uygulama tebliğlerinde belirtiliyorsa ekolojik profil.

ç) Ürünün tasarım şartnamesinin ürünün çevresel tasarım boyutları ile ilgili unsurları.

d) Bu Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen ve tamamen ya da kısmen uygulanan standartların listesi ve bu standartlar uygulanmadığı ya da ilgili uygulama tebliğlerinin hükümlerini tam olarak karşılamadığı durumlarda, söz konusu hükümleri karşılayacak çözümlerin açıklaması.

e) Ek (I)'in ikinci bölümünde belirtilen şartlara uygun olarak ürünün çevreye duyarlı tasarım boyutları ile ilgili bilgilerin sureti.

f) Ölçümlerin ilgili uygulama tebliğlerinde belirtilen çevreye duyarlı tasarım şartları ile karşılaştırmalı uygunluklarının ayrıntıları da dâhil olmak üzere, uygulanan çevreye duyarlı tasarım şartlarına ilişkin ölçümlerin sonuçları.

(4) İmalatçı, ürünün yukarıda belirtilen tasarım özelliklerine ve uygulanacak ölçüm şartlarına uygun üretilmesini sağlayacak gerekli tüm tedbirleri alır.

Ek V

UYGUNLUK DEĞERLENDİRMESİNE İLİŞKİN YÖNETİM SİSTEMİ

(1) İmalatçı, aşağıda belirtilen çevresel unsurları uyguladığı takdirde, ürünün uygunluk değerlendirmesi için yönetim sistemi kullanılabilir.

(2) Yönetim sisteminin çevresel unsurları

Yönetim sisteminin unsurlarını ve imalatçının ürünün ilgili uygulama tebliğlerinin hükümlerine uygun olduğunu gösterebileceği işlemler aşağıda sıralanmıştır.

a) Ürünün çevresel performans politikası:

İmalatçı, ürünün ilgili uygulama tebliğlerinin hükümlerine uygun olduğunu gösterir. İmalatçı aynı zamanda, ürünün toplam çevresel performansını artırmak maksadıyla, ürünün çevresel performansının hedef ve göstergelerini belirleyen ve gözden geçiren bir çerçeveye oluşturur.

Uygulama tebliğlerinde belirtiliyorsa, tasarım ve üretim safhası boyunca ürünün toplam çevresel performansını artırmak ve ekolojik profilini oluşturmak için imalatçı tarafından alınan tüm tedbirler, sistematik, düzenli ve yazılı olarak tutulur ve aşağıda belirtilen hususlar hakkında yeterli bilgi sağlanır.

1) Ürünün uygunluğunu göstermek için hazırlanması gereken ve gerekli hâllerde hazır

bulundurulması zorunlu belgelerin listesi.

2) Ürünün çevresel performans hedefleri ve göstergeleri ile örgütsel yapı, sorumluluklar, yönetimin yetkileri ve bunların uygulama ve devamlılığının sağlanması yönünden kaynakların dağılımı.

3) Ürün performansını çevresel performans göstergelerine karşı doğrulama amacıyla imalattan sonra gerçekleştirilen kontroller ve testler.

4) Gerekli belgelerin kontrolü ve güncel tutulmasının temini için gerekli işlemler.

5) Yönetim sisteminin çevresel unsurlarının uygulanmasını ve etkinliğini doğrulama yöntemi.

b) Planlama:

İmalatçı;

1) Ürünün ekolojik profilini oluşturmak için gerekli işlemleri,

2) Ürünün, teknik ve ekonomik şartları dikkate alarak teknolojik seçenekleri göz önünde bulunduran çevresel performans hedefleri ve göstergeleri,

3) Bu hedefleri gerçekleştirecek bir programı,

belirler ve bu hususlarda devamlılığı sağlar.

c) Uygulama ve belgelendirme:

Yönetim sistemi ile ilgili belgelerde özellikle aşağıdaki hususların yer alması gerekir.

1) Ürünün çevresel performansının etkinliğini sağlamak ve gözden geçirme ve iyileştirme amacıyla yönetim sisteminin işleyişinin raporlanmasını temin etmek üzere sorumluluklar ve yetkiler belirlenir ve yazılı olarak tutulur.

2) Ürün tasarlanırken kullanılan süreçler ve sistematik tedbirler ile uygulanan tasarım kontrol ve doğrulama tekniklerini belirten belgeler hazırlanır.

3) İmalatçı yönetim sisteminin temel çevresel unsurlarını ve istenen tüm belgelerin kontrolü için gerekli işlemleri açıklayan bilgileri oluşturur ve muhafaza eder.

ç) Ürünlerle ilgili belgelerde özellikle aşağıdaki hususların yer alması gerekir:

1) Ürünün genel açıklaması ve kullanım amacı.

2) İmalatçı tarafından gerçekleştirilen ilgili çevresel değerlendirme çalışmalarının sonuçları veya imalatçı tarafından ürün tasarım çözümlerini değerlendirme, belgeleme ve kararlaştırmada kullanılan çevresel değerlendirme literatürüne veya örnek çalışmalarına atıflar.

3) Uygulama tebliğlerinde belirtiliyorsa ekolojik profil.

4) Ölçümlerin ilgili uygulama tebliğlerinde belirtilen çevreye duyarlı tasarım şartları ile karşılaştırıldığında uygunluklarının ayrıntıları da dâhil olmak üzere, uygulanan çevreye duyarlı

tasarım şartlarına ilişkin ölçüm sonuçlarının belgeleri.

5) İmalatçı tarafından oluşturulan ve uygulanan standartlar ile bu Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen standartlar uygulanmadığında ya da ürünün ilgili uygulama tebliğlerinin hükümlerini karşılamadığında uygunluğu sağlayacak araçları belirten özellikler.

6) Ek (I)'in ikinci bölümünde belirtilen şartlara uygun olarak ürünün çevresel tasarım boyutları ile ilgili bilgilerin sureti.

d) Kontrol ve düzeltici faaliyet:

1) İmalatçı ürünün tasarım özelliklerine ve ilgili uygulama tebliğlerinin hükümlerine uygun üretilmesini teminen gerekli tüm tedbirleri almakla yükümlüdür.

2) İmalatçı uygunsuzluğu incelemek ve düzeltmek için gerekli işlemleri yapar ve bunların devamlılığını sağlar; düzeltici faaliyetten kaynaklanan belgelenmiş işlemlerdeki değişiklikleri uygular.

3) İmalatçı, en az üç yılda bir yönetim sisteminin çevresel unsurlar açısından tam iç denetimini gerçekleştirir.

Ek VI

AVRUPA TOPLULUĞU (AT) UYGUNLUK BEYANI

(1) AT uygunluk beyanında aşağıdaki hususlar yer alır:

a) İmalatçının ya da yetkili temsilcisinin adı ve adresi.

b) Kesin tanımlama için yeterli model tarifi.

c) Varsa, uygulanan uyumlaştırılmış standartların referans numaraları.

ç) Varsa, kullanılan diğer teknik standartlar ve özellikler.

d) Varsa, ürüne “CE” işaretinin iliştilmesini öngören diğer mevzuata atıflar.

e) İmalatçı veya Türkiye’de yerleşik yetkili temsilcisi adına imzaya yetkili şahsın kimliği ve imzası.

Ek VII

UYGULAMA TEBLİĞLERİNİN İÇERİĞİ

(1) Kapsama giren ürünün veya ürünlerin tipinin eksiksiz tanımı.

(2) Kapsama giren ürün veya ürünler için çevreye duyarlı tasarım şartı veya şartları, uygulama tarihi veya tarihleri, aşamalı veya geçici önlemler ya da dönemler.

a) Çevreye duyarlı jenerik tasarım şartının veya şartlarının uygulanması durumunda, ek (I)'in birinci bölümünün birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen evreler ve boyutlar arasından seçilen ve belirli çevresel boyutlardaki gelişmeleri değerlendirmede yol gösteren aynı bölümün üçüncü fıkrasında belirtilen parametreler arasından seçilen örnek parametreler ile desteklenen ilgili evreler ve boyutlar.

b) Çevreye duyarlı özel tasarım şartının veya şartlarının uygulanması durumunda, bu şartların seviyeleri.

(3) Hakkında hiçbir çevreye duyarlı tasarım şartı öngörülme, ek (I)'in birinci bölümünde belirtilen çevreye duyarlı tasarım parametreleri.

(4) Ürünün çevresel performansı ile doğrudan ilişkisi olduğu durumlarda ürünlerin montajına ilişkin şartlar.

(5) Kullanılacak ölçü standartları veya ölçme yöntemleri. (Mevcut olduğunda, ilgili uyumlaştırılmış ulusal standartlar kullanılır.)

(6) "CE" Uygunluk İşaretinin Ürüne İliştirilmesine ve Kullanılmasına Dair Yönetmelikte belirtilen uygunluk değerlendirmesinin detayları.

a) Uygulanan modülün ya da modüllerin Modül (A)'dan farklı olması durumunda, o işlemin seçilmesine yol açan faktörler.

b) İlgili olduğunda, üçüncü tarafların onaylama veya belgelendirme kriterleri. (Aynı ürün için diğer "CE" koşullarında farklı modüller belirtilmişse, ilgili koşul için uygulama tebliğlerinde belirtilen modül geçerlidir.)

(7) Özellikle teknik dosyanın ürünün uygulama tebliğlerine uygunluğunun kontrolünü kolaylaştırmak için gerekli olan unsurlarına ilişkin olmak üzere imalatçı tarafından sağlanacak bilgiye ilişkin şartlar.

(8) Uygulama tebliğlerinin kabul edildiği tarihte mevzuata uygun olan ürünün piyasaya arzına veya hizmete sunulmasına izin verilen geçiş döneminin süresi.

(9) Teknolojik gelişmelerin hızını da dikkate alarak, uygulama tebliğlerinin değerlendirilmesi ve olası revizyonu için öngörülen tarih.

Ek VIII

İÇ DÜZENLEME GİRİŞİMLERİ

(1) İç düzenleme girişimleri Türkiye'nin taraf olduğu tüm uluslararası sözleşmelere uygun olmalıdır.

(2) Buna ek olarak aşağıda sayılan hususlarla sınırlı olmayan liste, bu Yönetmelik kapsamında iç düzenleme girişimlerinin uygulama tebliğlerine bir alternatif olarak kabul edilip

edilemeyeceğinin değerlendirilmesinde kullanılabilir.

a) Katılıma açık olma: İç düzenlemeler hem hazırlık hem de uygulama safhasında tarafların katılımına açık olmalıdır.

b) Katma değer: İç düzenlemeler, kapsam dâhilindeki ürünün artan toplam çevresel performansı bakımından katma değer artışı sağlamalıdır.

c) Temsil düzeyi: İç düzenlemelerin hazırlık ve uygulama safhasına katılan ekonomik işletme ve sivil toplum örgütleri, mümkün olduğunca, ilgili ekonomik sektörün büyük çoğunluğunu temsil etmelidir. Rekabet kurallarına uyulmasına önem verilmelidir.

ç) Niceliksel ve aşamalı hedefler: Taraflarca belirlenen hedefler net ve anlaşılır olmalıdır. İç düzenleme girişimleri uzun bir zaman dilimini kapsıyorsa, ara hedefler dâhil edilmelidir. Amaçlara ve ara hedeflere uyumluluğun açık ve güvenilir göstergeler kullanarak maddî olarak karşılanabilir ve güvenilebilir şekilde izlenebilmesi mümkün olmalıdır. Araştırma bilgileri ile bilimsel ve teknolojik alt yapı verileri bu göstergelerin geliştirilmesine yardımcı olmalıdır.

d) Sivil toplumun katılımı: İç düzenleme girişimleri, ara ve nihai izleme raporları, şeffaflığı temin amacıyla, internet ve bilginin yayılmasını sağlayan diğer elektronik araçlarla kamuoyuna açıklanmalıdır. İlgililerin ve sivil toplum örgütlerinin görüşü alınmalıdır.

e) İzleme ve raporlama: İç düzenleme girişimlerinin ilgili sektörün ve bağımsız denetçilerin görevlerinin açıkça belirlendiği, iyi tasarlanmış bir izleme sistemi olmalıdır. İzleme ve raporlama planı detaylı, şeffaf ve objektif olmalıdır.

f) İç düzenleme girişimi yönetmenin maliyet etkinliği: İç düzenleme girişimi yönetmenin maliyeti, özellikle izleme faaliyeti bakımından, amaçlar ve diğer mevcut politika araçları ile karşılaştırıldığında orantısız idarî yüke yol açmamalıdır.

g) Sürdürülebilirlik: İç düzenleme girişimi bütünsel yaklaşım da dâhil olmak üzere bu Yönetmeliğin politika hedeflerine cevap vermeli ve sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik ve sosyal boyutları ile uyumlu olmalıdır. Sağlık, yaşam kalitesi ve ekonomik çıkarlar bakımından tüketicinin korunması da sisteme dâhil edilmelidir.

ğ) Teşvik uyumluluğu: Piyasa baskısı, vergiler ve ulusal mevzuat gibi diğer etken ve teşviklerin iç düzenleme girişiminde yer alan katılımcılara çelişen belirtiler göstermesi hâlinde, iç düzenleme girişimleri muhtemelen beklenen sonuçları vermez. Bu bağlamda politikanın tutarlılığı gereklidir ve girişimin etkinliği değerlendirilirken dikkate alınmalıdır.